

Leikskólinn Krílakot

Umsókn um grænfána í fjórða sinn

Leikskólinn Krílakot
Karlsrauðatorgi 23
620 Dalvík

Heimasíða: www.dalvikurbyggd.is/krilakot

Ágústa Kristín Bjarnadóttir og Guðrún Halldóra Jóhannsdóttir

Mundi og Ösp

Mundi og Ösp eru umhverfismerki Krílakot
Mynd af Munda og Ösp er á öllum áminningum um t.d.
að slökkva ljós, spara vatn og fleira.

Efnisyfirlit

1. Stefna Dalvíkurbyggðar	4
2. Leikskólinn Krílakot	4
3. Hugmyndin fæðist	5
4. Umhverfisnefndin.....	5
5. Mat á stöðu umhverfismála	7
6. Áætlun um aðgerðir og markmið	7
7. Eftirlit og endurmat	9
8. Fræðsla og endurnýting	10
9. Verkefni unnin tengt lýðheilsu og áttögum 2016 - 2018	12
Skólaárið 2016 - 2017	15
Skólaárið 2017 - 2018	16
10. Kynning á stefnunni	18
11. Umhverfissáttmálinn	19
Umhverfissáttmáli Krílakots	20
12. Framtíðarsýn.....	21
13. Lokaorð.....	22
Fylgiskjal 1	23
Fylgiskjal 2.....	24
Fylgiskjal 3.....	25
Fylgiskjal 4.....	26
Fylgiskjal 5.....	27

1. Stefna Dalvíkurbyggðar

Dalvíkurbyggð hefur á undanförunum árum markað skýra stefnu í menntamálum. Í skólastefnu Dalvíkurbyggðar sem gefin var út 2014 segir: „Leikskólar sveitarfélagsins skulu í starfi sínu leggja áherslu á daglega útiveru og umhverfismennt auk þess að stuðla um leið að heilbrigðum lífsháttum og hreyfingu. Börnin þurfa að hafa tækifæri til að vera í beinum tengslum við samfélagið og menninguna. Leggja skal áherslu á að bera virðingu fyrir náttúrunni, umgangast hana af ábyrgð og að þekkja nærumhverfi sitt. Lögð skal rík áhersla á sjálfbæra og hnattræna hugsun. Leikskólar sveitarfélagsins eiga að vera Grænfánaskólar“.

2. Leikskólinn Krílakot

Leikskólinn Krílakot tók til starfa haustið 1980 í hluta af núverandi húsnæði skólans. Fyrsti forstöðumaður leikskólans, þá dagheimilis, var Margrét Vallý Jóhannsdóttir. Upphaf leikskólastarfs á Dalvík má rekja allt aftur til ársins 1961 þegar Kvenfélagið Vaka kom á fót barnaleikvelli til að hafa þar barnagæslu á sumrin. Þar sem hvergi hefur fundist í gögnum neinn vígsludagur leikskólans ákváðu leikskólakennarar haustið 1995 upp á sitt eindæmi að afmæli leikskólans skyldi verða 9. september.

Sá hluti sem leikskólinn hóf starfsemi sína í var tekinn í notkun í september 1980. Salur, eldhús, skrifstofa, kaffistofa, ræsting, þvottahús og loft var byggt við árið 1987. Árið 2007 var svo þriðja deildin byggð vestan við húsið ásamt bættri starfsmannaaðstöðu. Leiksvæðið hafði verið stækkað upp í 2.960 m² eftir að við bættist trjálundur og lóð Móafells. Í ágúst 2016 sameinuðust tveir leikskólar í einn og var leikskólinn Kátakot lagður af. Núna í dag dvelja á leikskólanum börn á aldrinum c.a. 9. mán - 6 ára.

3. Hugmyndin fæðist

Veturinn 2008 - 2009 tóku allir skólar í sveitarfélaginu þátt í verkefninu *Á grænni grein*. Leituðust þeir við að stíga skrefin 7 í átt að Grænfánanum. Í stefnuskrá skólanna var ákvæði um að allir eigi þeir að vera Grænfánaleikskólar.

Starfsfólkið fór á fund hjá Landvernd og hjá Gámapjónustunni auk þess að kynna sér vinnu Grænfánaskóla á Akureyri. Markvisst hefur verið unnið að því að gera Krílakot að umhverfisvænum vinnustað og stuðla að verndun umhverfis. Þann 24. maí 2012 var flaggað fyrsta Grænfánanum við Krílakot við mikla ánægju starfsfólks, foreldra og barna, í annað sinn árið 2014 og þriðja sinn 2016. Þá voru sett ný markmið og stefnt að fjórðu flöggun í september 2018.

4. Umhverfisnefndin

Í umhverfisnefnd var valið skv. leiðbeiningum á síðu Landverndar. Í henni eru stjórnandi, kennarar, starfsmenn í eldhúsi og foreldrar sem sitja í stjórn foreldrafélagsins eða foreldranáði. Umsjónaraðili verkefnisins var valinn úr röðum starfsfólks. Ræstingaraðili er utanaðkomandi aðili en er hafður með í ráðum þó hann sækji ekki formlega fundi. Umhverfisnefndin heldur fund tvisvar á ári, á haustin og á vorin.

Á umhverfisnefndarfundum er farið yfir stöðu mála, bent á það sem gott er og rætt um hvað betur má fara. Settir eru niður punktar um hvað næst sé á dagskrá, hvernig megi fræða börnin betur og hvernig er hægt að virkja fleiri í kringum okkur.

Reynt er að hafa börnin í elsta árgangi með í ráðum og börnin á þrem elstu deildunum flokka í þar til gerða dalla og spjallað er um tiltekið málefni sem varðar náttúruna, heilsu eða umhverfisvernd.

Umhverfisnefnd skólans veturinn 2016 - 2018

- ✎ Ágústa Kristín Bjarnadóttir, Aðstoðarleikskólastjóri
- ✎ Sigríður Dóra Friðjónsdóttir, starfsmaður á deildinni Kátakoti
- ✎ Kristín Arngrímsdóttir, starfsmaður í eldhúsi
- ✎ Jenný Dögg Heiðarsdóttir, starfsmaður í eldhúsi
- ✎ María Jónsdóttir, deildastjóri á Hólakoti
- ✎ Soffía Helgadóttir, deildastjóri á skýjaborg

Foreldrar í stjórn foreldrafélagsins 2016 - 2018

- ✎ María Jónsdóttir (Sunna Valdís)
- ✎ Erla Hrönn Sigurðardóttir (Bóas Atli og Bóel Birna)
- ✎ Fjóla Dögg Gunnarsdóttir (Viktor Máni)
- ✎ Telma Björg Þórarinsdóttir (Klara Björk)
- ✎ Bergþóra Sigtryggsdóttir (Daníel Örn, Hafþór Logi og Heiða Kristín)

Foreldraráð og umhverfisráð sem kemur að umhverfismálum 2016 -2018

- ✎ Sunna Björk Bragadóttir (Álfgrímur Bragi)
- ✎ Magni Þór Óskarsson (Dagný Heiða)
- ✎ Hólmfríður Jóhanna Lúðvíksdóttir (Ragnhildur Brynja)
- ✎ Erna Þórey Björnsdóttir (Unnur María)

Á fundum sem kennarar sitja er farið yfir hvernig verkefnið gengur og tekur ákvarðanir um áframhaldandi skipulag og verklag varðandi verkefnið. Einnig er farið yfir gátlista og kannað hvaða árangur hefur náðst og hvað má fara betur. Með foreldrum er farið yfir stöðu skólans, hvað er verið að vinna með og fengnar hugmyndir frá foreldrum um hvað hægt er að gera betur eða bæta í starfinu.

5. Mat á stöðu umhverfismála

Staða umhverfismála var metin þannig að gátlisti af heimasíðu Landverndar var fylltur út á fyrsta starfsári Krílakots af því starfsfólki skólans sem var í umhverfisnefndinni. Frá upphafi voru stigin græn skref og meginþættir starfsins komu vel út á gátlistanum en þó var þar ýmislegt sem þurfti að bæta, t.d. varðandi ljósaperur, rafhlöður, föndurefni og fleira. Sveitarfélagið Dalvíkurbyggð styður við umhverfisvænan hugsunarhátt. Á hverju heimili og í hverju fyrirtæki er gert ráð fyrir að eftirfarandi sé flokkað: Lífrænn úrgangur, ýmiss konar pappír, pappi, plast, málmar, fernur og rafhlöður.

Gátlistinn var síðan aftur fylltur út haustið 2013. Þá hafði ýmislegt verið bætt síðustu árin, en annað mátti enn bæta. Haustið 2015 fylltum við út gátlistann og svo aftur vorið 2016 og voru nokkrir þættir sem höfðu breyst frá fyrri skýrslu. Vorið 2018 var farið yfir listann og litlar breytingar orðið frá því 2016. Gátlistann má sjá í fylgiskjali 5.

6. Áætlun um aðgerðir og markmið – Eftirlit og mat

Stöðugt endurmat fór fram á tímabilinu 2016 - 2018 til þess að þau markmið sem þegar höfðu náðst 2014 - 2016 myndu halda sér og fundnar leiðir til að ná nýju markmiðunum. Ný markmið voru sett þegar skýrslu var skilað 2016 sem gekk ágætlega að framkvæma

Markmið Krílakots skólaárin 2016 - 2018

Við ætlum að halda áfram að vinna að settum markmiðum og þróa okkur áfram:

1. Að vera meðvituð um mikilvægi þess að flokka sorp.

- Dalvíkurbyggð styður flokkun sorps með flokkunarkerfi og stutt er að fara á endurvinnslustöð með gler og annað sem ekki er sótt heim. Lífrænn úrgangur fer í sértunnu og er fluttur til moltugerðar. Þar sem lífrænn úrgangur er flokkaður og sendur til moltugerðar höfum við ekki útbúið moltu

sjálf. En meiri hluti lífræns úrgangs fer í hænur á einum sveitabæ í sveitafélaginu.

2. Að hlutir séu endurnýttir eins mikið og mögulegt er.

- Leikskólinn hefur starfandi listasmiðju og eru kennarar duglegir að nota efnivið sem fellur til eða sem börnin safna sjálf í vettvangsferðum. Úr gömlum handklæðum klippum við niður þvottastykki sem við notum til að þrifa okkur með eftir máltíðir. Við reynum að nýta umbúðir sem koma utan um vörur sem keyptar eru inn.
- Haustið 2016 settum við af stað skiptimarkað á fötum þar sem foreldra geta komið með fatnað sem er orðinn of lítill og náð sér þá í stærri fatnað í staðinn.

3. Við viljum rækta matjurtir og fylgjast með hvernig fræ verður að plöntu og síðar að fæðu sem við borðum.

- Eftir sameiningu skólanna 2016 höfum við ekki komið af stað matjurtagarði en börnin hafa sett niður fræ og farið með heim. Unnið er að gerð matjurtagarðs fyrir leikskólann.

4. Að fara sparlega með pappír, vatn og rafmagn.

- Við förum sparlega með pappírinn, teiknum báðum megin á blöðin, aftan á niðurklippta morgunkornspakka og blöð sem búið er að prenta á öðru megin. Við pössum upp á að skrúfað sé fyrir krana eftir notkun og að ljós séu slökkt þegar farið er úr mannlausum herbergjum.

5. Að við þekkjum okkar nánasta umhverfi og berum virðingu fyrir því.

- Á eldri deildunum er útikennsla einu sinni í viku þar sem farið er í vettvangsferðir um bæinn. Nálægð er mikil við fjall og fjöru. Spennandi þykir þeim að fara í skógarreitinn okkar. Nú er tilraunaverkefni í gangi í skógarreitnum Böggi þar sem börnin á deildinni Kátakoti fara þrisvar í viku í útikennslu frá

kl 10 - 14. Þar gefst gott tækifæri til að spjalla um náttúruna og skoða hvernig farið er með umhverfið okkar.

6. Við viljum segja öðrum frá öllu því góða sem við gerum og hafa það sýnilegt fyrir foreldrum og börnum.

- Á veggjum leikskólans eru hengd upp öll þau verkefni sem nemendur vinna með og tengjast náttúru og umhverfisvitund. Þannig eru þau sýnileg foreldrum og börnum. Á heimasíðu skólans eru almennar upplýsingar um umhverfismál leikskólans og sagt er frá Grænfánaferlinu. Þar er einnig umhverfissáttmáli leikskólans sýnilegur.

7. Að við séum meðvituð um mikilvægi hreyfingar og hollustu.

- Við leggjum ríka áherslu á bæði andlegt og líkamlegt heilbrigði. Það gerum við með því að vera dugleg að hreyfa okkur, borða hollt og vera góð við hvert annað. Elstu tveir árgangarnir fara í íþróttatíma hjá íþróttakennara einu sinni í viku. Á haustin og á vorin fáum við einnig sundkennslu hjá sama kennara. Á síðustu tveimur árum hafa bæst við klifurtímar og golftímar sem við förum í nokkrum sinnum yfir veturinn. Yngri deildarnar fara í hreyfistundir í sal leikskólans. Einnig erum við dugleg að fara í gönguferðir og útiveru.

7. Eftirlit og endurmat

Fyrir hverja Grænfánaumsókn munu bætast við fleiri markmið fyrir leikskólann. Gátlisti er fylltur út á tveggja ára fresti. Áfram verða haldnir reglulegir fundir í umhverfisnefnd, bæði í fullorðins- og barnanefnd. Umsjónarmaður verkefnisins minnir starfsfólk og börn á umhverfisvæna hætti og hvetur starfsfólk til að finna umhverfisvænar hugmyndir til að nota í starfinu.

8. Fræðsla og endurnýting

Fræðsla til barnanna fer fram í útikennslu, hópastarfi, samverustundum, söngstundum eða í ávaxtastundum þegar þau eru öll saman komin og hlusta. Hún fer oft fram í formi spjalls og eru ýmis verkefni unnin, bæði sameiginleg og einstaklingsverkefni. Fræðslan fer líka fram í söng og leik, en leikurinn er mikilvægasta náms- og þroskaleið barns og fer mikið nám fram í gegn um leik.

Börnin eru hvött til að **flokka** sorp í leikskólanum. Þau eru frædd um það hvað verður um ruslið og hvernig hægt sé að nýta endurvinnanleg efni aftur. Eftir ruslatínsluferðir setjast allir niður saman og flokka ruslið sem tínt var.

Í vali hefur stundum verið boðið upp á að leika með náttúruleg efni eins og trjágreinar, skeljar og steina eða byggja úr mjólkurfernum.

Verkefni sem unnin hafa verið í gegnum árin og eru enn við líði.

- Skýin fyrir myndir af börnunum í forstofu eru plöstuð og endurnýtt.
- Hjörtun og bangsarnir sem bjóða börnin velkomin eru plöstuð og notuð aftur og aftur.
- Smekkir saumaðir úr gömlum handklæðum og sængurverum.
- Þvottastykki saumuð úr gömlum handklæðum.
- Taupokar fyrir hvert barn notaðir fyrir óhrein föt.
- Leikföng keypt notuð í Rauðakrossbúð.
- Bendum ræstitækni á ef ekki þarf að skúra gólf í herbergjum.
- Nýtum plöstin betur í plöstunarvél.
- Morgunkornspakkar notaðir fyrir föndurpappír.
- Körfurnar með nöfnum barnanna fluttar á milli deilda.
- Leggjum alltaf meiri og meiri áherslu á að flokka það sem fer til/í endurvinnslu.

- Nota pappír safganga fyrir börnin til að lita og líma.
- Skóhlífar munu heyra sögunni til þegar lagerinn af þeim verður búinn.
- Næstum allar matarleyfar fara á bóndabæ fyrir hænur þar á bæ.

Ræktun

Frá sameingunni 2016 hefur verið á döfinni að koma upp matjurtagarði og vonum við að hann verði klár vorið 2019

Útikennsla

Í útikennslunni fer fram mikil umhverfisfræðsla en þar hefur nálægðin við náttúruna áhrif. Í gönguferðum fylgjumst við með árstíðum, veðri, umferð, dýralífi, gróðri og spáum í stjörnunar og himingeiminn. Við tínum rusl, skoðum átthaga okkar og tökum myndir af því sem fyrir augu ber. Í umhverfinu getum við einnig fundið efnivið til listsköpunar. Stundum er leikið í trjám eða snjóhús búin til.

Markmið útikennslu eru:

- Að efla alhliða þroska barnsins.
- Að barnið kynnist nærumhverfi sínu og leikskólans.
- Að barnið kynnist náttúrunni og læri að bera virðingu fyrir henni.
- Að barnið efli þol sitt og úthald.
- Að vinna með námssvið aðalnámskrár leikskóla.
- Að börnin læri umferðarreglurnar.
- Að börnin rannsaki og skoði náttúruna.
- Að börnin njóti og nýti náttúruna allt árið um kring sem leiksvæði og efnivið til skapandi starfs og leikja.

Umhverfið getur tengst mörgum þáttum leikskólastarfsins, þess vegna er útikennsla mikilvæg þegar kemur að stærðfræði og leikskólalæsi en þá tengja börnin snemma við að það sé hægt að læra ýmislegt af náttúrunni.

Sveitaferð

Sveitaferð er árlegur viðburður hjá okkur og er markmiðið að börnin fái tækifæri til að komast í nánd við dýrin í sveitinni, kynnist búskap og lifnaðarháttum. Heimsótt eru býli í nágrenninu og er það foreldrafélagið sem sér um að skipuleggja þessar ferðir í samstarfi við skóla. Foreldrar koma með í ferðina sem er frábært til að efla samskipti foreldra, barna og starfsfólks.

9. Verkefni unnin tengt lýðheilsu og átthögum 2016 - 2018

Við ákváðum að öll fræðsla í tengslum við grænfánann væri sameiginleg ábyrgð okkar allra, þ.e. yrði hluti af okkar daglega starfi. Við höldum áfram að fara sparlega með vatn og rafmagn og endurnýta það sem mögulegt er.

Við ætluðum að vinna með hnattrænt jafnrétti en breyttum og aðal áherslan var á átthaga og lýðheilsu. Við skoðuðum nærumhverfið, fórum í göngutúra og ýmsar vettvangsferðir þar sem við lögðumst í rannsóknarvinnu og gerðum tilraunir.

Markmið og leiðir með átthagapema

- Að börnin þekki sitt nærumhverfi.

Í göngutúrum um nágrennið, skoðum náttúruna og það sem í kringum okkur er. Við skoðum helstu stofnanir og kíkjum í heimsóknir og kynnum okkur helstu vinnustaði í sveitafélaginu. Við höfum kíkt á bæjarskrifstofurnar, Samkaup Úrval, dvalarheimilið Dalbæ, menningarhúsið Berg, slökkvistöðina og ýmsa fleiri staði.

- Að börnin þekki umferðarreglurnar og viti hvað ber að varast í umferðinni. Við leggjum áherslu á að börnin læri að líta til beggja hliða og hlusta áður en þau fara yfir göturnar og að best sé að fara yfir á gangbraut. Öll börn eru í endurskinsvestum þegar við förum í göngutúra og nýlega voru keypt vesti á kennarana líka. Við ræðum um mikilvægi þess að vera með endurskinsmerki svo bílstjórnarnir sjái okkur betur.
- Að börnin þekki helstu dýr og plöntur í náttúrunni í kring. Við förum með stækkunarglerin í gönguferðir og skoðum það sem fyrir augu ber, hvort sem það eru skordýr eða plöntur, í skógi eða fjöru. Við ræðum um hvað þau heita og reynum stundum að finna myndir af þeim í fræðibókum.
- Að börnin þekki helstu stofnanir, söfn og vinnustaði í sveitafélaginu. Eins og áður segir förum við í heimsóknir á vinnustaði en einnig skoðum við þau söfn sem eru í sveitafélaginu. Við förum reglulega á Bókasafn Dalvíkurbyggðar og höfum einnig kíkt á Byggðasafnið.

Markmið og leiðir með lýðheilsuþema:

- Að börnin séu meðvituð um það sem er hollt og gott fyrir líkamann okkar. Við fræðum börnin á einfaldan hátt um hversu mikilvæg holl næring er og kynnum fyrir þeim hvað hinar ýmsu fæðutegundir geta gert fyrir okkur, t.d. hvers vegna mikilvægt er að við borðum úr öllum fæðuflokkunum.
- Að börnin þekki heiti á líkamspörtum og viti hvernig þeir starfa. Við skoðum bækur og sýnum myndir af líkamanum. Til hvers eru augun, nefið, eyrun? Hvað heita liðamótin? Hvernig lítum við út að innan? Hvernig vinnur hjartað? Hvernig fer blóðið um líkamann? Til hvers þurfum við súrefni? Erum við öll eins? Hvað er líkt eða ólíkt með okkur? Þetta eru allt spurningar sem við veltum upp og skemmtilegar umræður hafa oft sprottið út frá þessum punktum.

- Að börnin séu meðvituð um mikilvægi góðrar tannheilsu.
- Að börnin séu fær um að eiga félagsleg og tilfinningaleg samskipti við aðra, börn og fullorðna.
- Allir kennara sóttu námskeið í *Stig af stigi* í febrúar 2018. Stig af stigi er námsefni sem snýr að tilfinningum og tilfinningaproska barna. Samskipti og umræður eru mikilvægar, svo og virðing fyrir öðrum og hvernig okkur líður í ólíkum aðstæðum.

Við tölum við börnin um hvað öll hreyfing er mikilvæg og á haustin fer allur eldri árgangur leikskólans á 6 vikna sundnámskeið. Frá því í október og fram á vor eru elstu tveir árgangarnir í markvissri íþróttakennslu hjá íþróttakennara í Dalvíkur-skóla. Yngri deildarnar fara í hreyfistundir í sal leikskólans 1-2 í viku. Við leggjum áherslu á hreyfingu í útiverunni og eins og áður segir förum við í markvissa útikennslu einu sinni í viku. Í hópastarfi, í samverustundum og í matartímunum ræðum við um hollustu. Hvaða er hollt eða óhollt fyrir okkur og hvernig á matardiskurinn að líta út. Við æfum okkur í að borða allt grænmeti og ávexti með því að smakka alltaf það sem í boði er í ávaxtastundum og í hádeginu dag hvern. Við hvetjum börnin til vatnsdrykkju og bjóðum ávallt upp á vatn með morgunmatnum, í hádeginu og í síðdegishressingunni. Þess á milli geta börnin gengið í vatnskranana inni á baði.

Ekki er síður mikilvægt að huga að andlegri heilsu okkar því ef okkur líður vel og komum vel fram við aðra eru meiri líkur á því að líkamleg heilsa okkar verði góð.

Skólaárið 2016 - 2017

Við lögðum áherslu á heimahagana á Kátakoti en himingeiminn á Hólakoti á þessu skólaári. Unnið var með himingeiminn á elstu deildinni og útbjuggu þau til plánetur og sólkerfið. Notaðar voru frauðkúlur sem málaðar voru og hengdar inn í pappakassa. Börnin skreyttu kassann og festu pláneturnar inn í í þeirri röð sem viðkomandi plánetur eru í úti í geimnum. Einnota diskar voru notaðir fyrir sólina.

Á Kátakoti var unnið með Dalvíkurbyggð eða heimabyggðin okkar. Í Ráðhúsi Dalvíkurbyggðar fengum við útprentuð kort af Dalvík, Hauganesi, Árskógssandi og Svarfaðardal. Þetta hengdum við upp á vegg og börnin settu inn á þau fána (hvert frá sínu föðurlandi), mynd af sér við heimilið sitt ásamt upplýsingum um sig sjálf og fjölskylduna.

Á Mánakoti og Sólkoti fór Grænfánastarfsemi fram í umræðum um umhverfismál, rusl, sápunotkun, flokkun og annað slíkt. Árið 2014 - 2016 fylgdumst við með tré hér í nágrenninu tengt Grænfána verkefni og höfum við heimsótt tréð okkar af og til og kannað stöðuna á því. Átthaga og grenndarkennsla fór fram í gönguferðum en hefði mátt vera markvissari og skipulagðari.

Skólaárið 2017 - 2018

Hólakot, sem er elsta deildin, vann að hausti í samstarfi við 1. bekk í Dalvíkurskóla verkefni tengt sjónum og sjávardýrum. Notast var við endurnýtanlegt karton. Börnin teiknuðu fiska og skeljar sem þau klipptu síðan út og afrakstur þessa

verkefnis var til sýnis í ráðhúsinu. Á vorönn var unnið með sveitina og húsdýrin. Börnin bjuggu til sveitabæ og notuðu mjólkurfernur, klósettrúllur, köngla, gamalt borð og ýmislegt fleira. Börnin bjuggu svo til dýr úr trölladeigi. Einnig unnu þau sem útskrifaverkefni söguna um Búkollu og fengu að fara í Rauðakrossbúðina til að fá fatnað og leikmuni í sýninguna. Börnin sýndu svo foreldrum sínum afraksturinn á útskriftardegi sínum.

Á Kátakoti var unnið með verkefnið sem heitir „Barnið vex í náttúrinni“. Rannsóknir hafa sýnt fram á að úti- og náttúrukennsla hefur jákvæð áhrif á sjálfstraust barna. Frelsið sem þau fá til að upplifa heiminn sjálf er mikilvægt. Þess vegna verðum við að sleppa af þeim takinu og sjá þau vaxa, sjá þau með úfið hár, mold á buxum en stórt gleðibros á vör og aukna þekkingu á heiminum (friluftstraadet.dk).

Að bera virðingu fyrir náttúrunni er mikilvægur hluti af því að alast upp sem manneskja. Að kunna skil á nærumhverfi sínu sem og á landinu öllu. Ákveðið var að setja saman átthaga- og sjálfbærni verkefni sem þróunarstarf. Hugmyndin var að hafa kennslu utan dyra og sem næst þeim námsgögnunum sem ætlað er að nota, svo sem fjöll, gróður, heimili barna og svo framvegis. Útiskólinn er einnig hugsaður sem kennsluform í sjálfbærni og ábyrgð. Börnin hjálpa kennara við eldamennsku og sjá sjálf um sitt eigið nesti en stór þáttur af námsáætlun útiskólans er einnig náttúrufræði og virðing fyrir umhverfinu. Einnig er markmið kennslunnar að auka sjálfstæði barnanna og að þau beri ábyrgð á sjálfum sér og sínum námsgögnum.

Á Mánkoti var haldið áfram að ræða um umhverfið í tengslum við flokkun og rusl og nokkrum sinnum var tréð heimsótt. Unnum svo með átthagana, rætt um heimilið okkar í ólíku samhengi. Við erum íbúar í húsinu okkar, á Dalvík, á Íslandi og á jörðinni. Rætt var um hvaðan við komum og hvaða tungumál við tölum sem tengdi saman átthaga og LAP verkefnið okkar.

Á Sólkoti bjuggu börnin til verkefni um mannlíkamann. Markmið þessa verkefnis var að börnin lærðu að þekkja heiti skynfæranna á sínu tungumáli t.d augu, munn, nef, eyru, enni, kinnar, tennur og fleira. Efniviður sem við notuðum var Pappír, málning, penslar, spjöld og plöst og lím. Teiknuðum útlínur af barnslíkama á maskínupappír. Öll skynfærin teiknuð inn á og merkt á þeim tungumálum sem töluð eru á deildinni. Börnin stimpluðu hendur sínar á líkamann og höndin er merkt því barni sem hana á. Ef barnið er frá Íslandi þá er íslenski fáninn hafður efst með nafni barnsins.

(Fáni) Ég heiti Jóna

(Fáni) jeg hedder Jóna

Á Skýjaborg eru yngstu nemendurnir hjá okkur eða 1 -2 ár gömul og unnu þau verkefni sem heitir "Ég og fjölskyldan mín". Markmiðið með verkefninu var að nemendur fái tengingu inn á leikskólann sem þau þekkja. Það auðveldar þeim fyrstu skrefin á leikskólanum ásamt því að gera hann „þeirra.“ Verkefnið ýtir undir skilning á því hvað er mín fjölskylda og einnig því að aðrir eiga sína fjölskyldu ásamt því að sýna að fjölskyldur eru allskonar. Þetta verkefni er gott tæki til málörvunar þar sem það skapar umræðugrundvöll sem nemandinn tengist og þekkir vel studdan af myndum.

Framkvæmd: Þetta verkefni er illfrankvæmanlegt án aðstoðar foreldra og forráðamanna. Þeir eru beðnir um að senda myndir af nemandanum og nánustu fjölskyldu hans. Gott er að fá myndirnar merktar með nöfnum og tengslum við nemandann svo auðveldara sé að ræða um myndirnar við hann. Þær eru svo

prentaðar út ásamt merkingum og festar á pappahús sem nemendur eru búnir að mála. Húsið með myndunum er svo hengt upp í hæð nemandans.

Áhöld og efni: Útprentaðar, merktar myndir, pappaörk, málning og áhöld til málunar.

Líðan nemenda

Nemendur á þremur elstu deildum voru spurðir um líðan sína í leikskólanum. Allir nema einn sögðu að þeim fyndist gaman í leikskólanum, liði vel í leikskólanum og ættu vini.

Skrifaðu X í viðeigandi reit		
Mér finnst gaman í leikskólanum	☐	☐
Ég á vini í leikskólanum	☐	☐
Mér líður vel í leikskólanum	☐	☐

10. Kynning á stefnunni

Allir grunn-, og leikskólar í Dalvíkurbyggð flögguðu Grænfánanum í fyrsta skiptið í maí 2012 og hefur umræðan um þessi málefni verið sýnileg í samfélaginu. Foreldrar hafa einnig verið upplýstir um stöðu mála, bæði með fréttabréfum og með tölvupósti og einnig á haustfundum hefur foreldrum verið sagt í stuttu máli frá áherslum skólans í umhverfismálum. Verk barnanna eru sýnileg á veggjum leikskólans og einnig eru þau hengd upp á vegg í Kjörbúðinni á Dalvík, Menningarhúsinu Bergi eða í ráðhúsinu. Þannig vonumst við til að vekja almenning til umhugsunar um hvað umhverfismál og þá lýðheilsa er mikilvæg fyrir alla og að þeir sem eldri eru séu góðar fyrirmyndir fyrir þá yngri. Í þessu tilfalli eru það þó leikskólabörnin sem eru að sýna hvað þau eru komin langt í umhverfismálum.

11. Umhverfissáttmálinn

Umhverfissáttmáli Krílakots var gerður með börnunum haustið 2014. Í umhverfissamveru spjölluðu börn í elsta árgangi leikskólans og kennarar um hvað okkur þætti mikilvægt í sambandi við jörðina okkar og hvernig við þyrftum að haga okkur til að geta öll lifað hér saman góðu lífi. Ákveðið var að hafa umhverfissáttmálann með einföldum setningum sem öll börnin ættu auðvelt með að tileinka sér. Við förum yfir sáttmálann með börnunum til að halda okkur og þeim við efnið. Við veltum því fyrir okkur hvernig við getum uppfyllt þessi skilyrði og skráum gjarnan svör barnanna niður

Umhverfissáttmáli Krílakots

Starfsfólk og börn í Krílakoti hugsa vel um náttúru og umhverfi.

Við flokkum rusl og sendum í endurvinnslu.

Matarafgangar nýtist sem húsdýrafóður í sveitinni allt um kring.

Í vettvangsferðum skiljum við ekki eftir rusl og

tínum upp það sem á vegi okkar verður.

Við hugsum vel um leikskólalóðina.

Öll börn fá taupoka við upphaf leikskólagöngu fyrir óhreinan fatnað.

Við endurnýtum hluti.

Við förum vel með alla hluti og leikföng.

Við ræktum kartöflur og grænmeti.

Við vinnum verkefni ár hvert sem stuðla að náttúruvernd.

Við vinnum verkefni ár hvert sem eykur þekkingu á náttúru og umhverfi,
samfélaginu og heiminum öllum.

Við kynnum umhverfisstefnu okkar á heimasíðu skólans og hvetjum aðra í
samfélaginu til að taka þátt.

Börnin gera sér grein fyrir því að þau þurfa að passa að fólk hendi ekki rusli úti, tína rusl, að þau eiga að setja rusl á rétta staði, fara í gönguferðir, passa að láta vatn ekki renna, slökkva ljós og segja mömmu og pabba að vanda sig í þessu. Einnig taka þau þátt í lóðarskoðun með starfsmanni alla morgna.

12. Framtíðarsýn

Eldri deildirnar, Kátakot og Hólakot, hafa sameinast um að vinna með hnattrænt jafnrétti. Hugmyndir komu fram um að taka að okkur barn frá SOS þorpi. Skoða þá hvernig börn hafa það í viðkomandi landi, t.d. tengt skólagöngu, mat, vatni, rafmagni, aðgengi að allri þjónustu eins og t.d sjúkrahúsi og/eða heilsugæslu. Hafa lífnaðarhættir okkar áhrif á líf þeirra? Gætum við sett okkur í samband við barnið sem við tókum að okkur og þá hvernig? Hvernig eru heimilin þeirra? Og jafnvel herbergjaskipan? Fjölskyldustærð. Hver gegnir hvaða hlutverki á heimili og vinnumarkaði? Er endurvinnsla hjá þeim? Hvernig nýting er á umhverfinu? Við getum fundið myndir frá viðkomandi landi á netinu og athugað með bækur á bókasafninu.

Yngri deildarnar þrjár ætla að vinna með átthaga og úrgang. Hugmynd er að skoða nærumhverfi leikskólans eins og t.d. stofnanir og fyrirtæki. Skoða hvar við eigum heima og hvernig aðrir búa og starfa í kringum okkur. Getum við haft áhrif á nærumhverfi okkar með einhverjum hætti, t.d. sett okkur í samband við sveitarstjórn ef við viljum koma einhverju á framfæri? Einnig velta fyrir okkur hvernig umgengni er um bæinn okkar og leikskólann tengt úrgangi (rusli). Af hverju er mikilvægt að takmarka það rusl sem fer frá okkur? Hvaða áhrif hefur það ef við gerum það ekki?

13. Lokaorð

Við erum mjög stolt af þeirri vinnu sem fer fram hér í Krílakoti og bíðum spennt eftir að skólinn okkar verði tekinn út í fjórða sinn. Síðustu ár hefur umhverfisvitund okkar aukist og höfum við gert umhverfismál að okkar lífsstíl hér í Krílakoti en kjósum að líta ekki á þau sem vinnu eða verkefni. Að spara pappír, rafmagn og vatn og að flokka sorp er orðið hluti af okkar daglegu venjum .

Við erum alltaf að læra, alltaf að finna eitthvað sem betur má fara. Við útskrifumst aldrei úr grænfánaskóla lífsins. Sjálfbærni er orðin einn af grunnþáttum menntunar samkvæmt aðalnámskrá fyrir leik,- grunn,- og framhaldsskóla og viljum við trúna því að með tímanum verði öll heimili og stofnanir umhverfisvæn.

Börn á leikskólaaldri eru móttækileg og því er best að byrja á þeim. Með góðri umhverfisfræðslu færa börnin það heim sem þau læra í leikskólanum og meðvitund foreldra eykst þá um leið.

Við sækjum því hér með um að fá að flagga grænfánanum í fjórða sinn og ef ósk okkar verður að veruleika væri gaman að það færi fram 7. september þar sem leikskólinn á afmæli 9. september.

Bestu kveðjur

Börn og starfsfólk í Krílakoti á Dalvík

Fylgiskjal 1

Póstur til foreldra

Skiptimarkaður fyrir fatnað leikskólabarna !

Þar sem við erum Grænfánaskóli og leggjum okkur fram við að nýta sem best þann efnivið sem til er settum við af stað skiptimarkaði fyrir fatnað leikskólabarnanna okkar. Set því með hér út á hvað þetta skemmtilega verkefni snýst.

Skiptimarkaður fyrir fatnað leikskólabarna

Er barnið þitt vaxið upp úr fötunum sínum og vantar stærri ? Er nýtt barn á leiðinni sem vantar minni föt?

Að koma upp skiptimarkað fyrir fatnað leikskólabarna er eitt af Grænfánamarkmiðum Krílakots og ósk hefur komið frá foreldrum um að opna slíkan markað.

Hugmyndin er að foreldrar geti komið með flíkur sem ekki nýtast lengur, sett í viðeigandi kassa og fundið sér annað í staðinn. Þannig stuðlum við að endurnýtingu og minnkum sóun.

Fötin skulu vera heil, hrein og án bletta, vel gengið frá þeim og flokkuð eftir stærðum.

Endilega kíkið í kassana fram í fataherbergi eldri deildanna og kannið hvort þið finnið eitthvað sem gæti nýst ykkur.

Starfsfólk Krílakots

Fylgiskjal 2

Samantekt af starfsmannfundir 18. október 2017

Grænfáni:

- Koma betur merkingum á við t.d. slökkvara, pappír, plast og fleira eftir sameiningu leikskólanna.
- Notast áfram við Ösp og Munda. Einhver setji þau saman í mynd.
- Setja einhvers staðar hver teiknaði myndirnar af þeim. Þórunn Jónsdóttir teiknaði Munda og Sigríður Ingibjörg Stefánsdóttir teiknaði Ösp
- Vera duglegri að nota umbúðir undan t.d. morgunkorni og öðrum pakkningum sem koma inn í húsið.
- Flokkun gengur vel en þarf að merkja betur.
- Taupurrkur og smekkir eru í góðum farvegi. Tveir kennara halda utan um það.
- A.t.h. hvort nóg sé til af taupokum undir blaut og skítug föt.

Fundinn sátu: Jenný, Halldóra, María, Soffía, Ágústa, Kristín

Fylgiskjal 3

Samantekt af starfsmannfundi 16. janúar 2018

- Ákveða hvað á að gera við moltutunnuna.
- Matarsónum > alltof mikið af mat fer í hænudallinn. Þurfum að skoða það betur og fá börnin með okkur í það. Einnig að fá þau til að skoða gólfið eftir matinn og reyna að fá þau til að passa að ekkert fari niður á gólfið.
- Passa plastpokanotkun: t.d. undir blaut og skýtug föt, nota frekar taupokana í það. Taka skóhlífar í burtu og fá foreldra með okkur í það verkefni.
- Ef barn kemur með aukaföt í plastpoka senda pokann þá aftur heim með barninu.
- Hreyfing og matur er í góðu jafnvægi, má alveg efla börnin í vera meira sjálfbjanga að skammta sér og klæða sig sjálf.
- Verkefni sem gaman væri að gera með þeim:
  - útbúa tímalínu sem sýnir hversu lengi hlutir eru að eyðast í náttúrunni.
  - Taka að sér barn
  - Fjöruferðir eða gönguferðir til að skoða betur bæinn okkar og hvað hann hefur upp á að bjóða.

Fundinn sátu: Jenný, Halldóra, María, Soffía, Ágústa, Kristín

Fylgiskjal 4

Samantekt af starfsmannfundir 20. febrúar 2018

- Auka umræðuna aftur á flokkun innan húss, hefur aðeins dalað.
- Koma aftur á kartöflugarði og grænmeti. Þurfum að fá leyfi hjá umhverfissráði. Ágústa ætlar að ath það og hvar við getum fengið að staðsetja hann svo hann fái að vera í friði.
- Nota umhverfið til að skoða hvar rusl er sett, t.d. telja hvað við sjáum margar ruslatunnur, skoða í fjörunni hvort mikið rusl er þar og fleira.
- Slökkva ljós í mannlausum herbergjum, síðasti maður slökkvi ljósin.
- Minna á að sóa ekki vatni, láta ekki renna lengi og skammta sér það sem við ætlum að drekka. Fá sér minna og fá sér þá bara aftur. Gæti hver deild séð um að setja í könnurnar og tekið ábyrgð á vatnsneyslu á sínum deildum?
- Hvað er samt hægt að gera til að auka vatnsdrykkju barna? Gætum við verið með meira aðgengilegra vatn í brúsum t.d. á yngri deildum og hvetja á eldri deildum að fara inn á bað ef þau eru þyrst.
- Hvert viljum við stefna áfram og hvaða verkefni viljum við taka fyrir næstu tvö árin spurning að taka að okkur barn. Fá kennarana til að spá í hvaða þemu viljum við hafa næstu tvö árin.

Fundinn sátu: Jenný, Halldóra, María, Soffía, Ágústa, Kristín

Fylgiskjal 5

Umhverfisgátlisti fyrir skóla á grænni grein

Skóli:

Leikskólinn Kátakot

Skólaárið:

2014-2016

Innkaup / nýtni – til að spara auðlindir og minnka rusl

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Lögð er áhersla á að kaupa til skólans vandaða hluti sem endast vel.	X		
2. Pappír er sparaður;	x		
* skjöl sem eru meira en ein síða eru prentuð á báðar hliðar blaðs,	X		
* ljósritað er báðum megin á blöð,	X		Oftast
* afgangspappír er aðgengilegur þar sem verið er við vinnu,	X		
* afgangspappír er notaður sem risspappír eða í föndur,	X		
* umslög eru opnuð varlega, oft má nota þau aftur,		X	Leikskólinn fær lítið af umslögum til sín
* tölvupóst er notaður til samskipta eins mikið og mögulegt er,	X		
- innan skólans,		X	Erum að skoða forrit í ípad til að þurfa ekki að prenta úr stjórnarpósta og skipulag dagsins

- á milli heimila og skóla,	X		
* tauhandklæði eru notuð í stað pappírs þar sem mögulegt er,	x		Snýtubríf fer í lífrænan úrgang
* tuskur eru notaðar í stað pappírs, svo sem eldhúspappírs, til að þurrka upp eða þrifa,	X		
* Systkinalisti yfir nemendur kemur í veg fyrir að bréf frá skólanum fari í mörgum eintökum inn á sama heimili.	X		
3. Rafhlöður eru sparaðar;			
* vasareiknar eru með sólarrafhlöðum,			Á ekki við – notum ekki vasareikna
* hlaðanlegar rafhlöður eru notaðar í stað einnota.	X		Í myndavélar en ekki í klukkur
4. Mjólk og safi er keypt í stórum umbúðum;	x		Safi: Á ekki við
* fyrir starfsfólk,	X		
* fyrir nemendur.	X		
5. Þeir sem koma með nesti eru með það í boxum en ekki einnota pokum eða pappír.			Á ekki við
6. Aðeins eru notaðir fjölnota borðbúnaður og leirtau í skólanum.	X		

7. Allir eru með sína merktu bolla til að draga úr uppvotti.	X		
8. Fyllt er á tónerhylki í prenturum í stað þess að kaupa ný.		X	
9. Gert er við það sem bilar eða skemmist frekar en að kaupa nýtt.	X		
10. Einnota hlutir, s.s. plastpokar í ruslafötur, eru ekki notaðir eða af ýtrustu sparsemi.	X		

Meðhöndlun á rusli

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Flokkunarstöð er í skólanum aðgengileg öllum.	X		
2. Allir sem að skólanum standa þekkja reglur skólans um flokkun á rusli;			
* nemendur,	X		
* kennarar,	X		
* skólastjórnendur,	X		
* húsvörður,			Á ekki við
* allt annað starfsfólk skólans,	X		
* ræstingafólk,	X		
* foreldrar.	X		
3. Flokkað og sent til endurvinnslu er;			
* gæðapappír,	X		
* blandaður pappír,	X		
* fernur,	X		

* bylgjupappi,	X		
* gosílát (<i>dósir og flöskur</i>),	X		
* gler (<i>krukkur o.fl.</i>),	X		Hluti af því fer í föndur
* málmar (<i>niðursuðudósir, sprittkertabotnar, málmafgangar</i>),	X		
* rafmagnsvörur og tæki,	X		
* rafhlöður,	X		
* spilliefni (<i>t.d. málningarafgangar</i>),	X		
* flúrperur og sparperur (<i>spilliefni</i>),	X		
* föt og klæði,	X		
* kertaafgangar.			Á ekki við
4. Lífrænir afgangar eru jarðgerðir, af nesti, úr eldhúsum og sag frá smíðastofu.	X		Lífrænn úrgangur fer í sérstaka tunnu sem nýtt er í moltugerð.

Innkaup / rekstur – til að minnka mengun

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
Keyptar eru vörur og efni með viðurkenndum umhverfismerkjum;			
* gólfhreinsiefni,	X		
* uppþvottalögur,	X		
* handsápa,	X		
* gólfbón,	X		
* pappír,	X		
* umslög,			Á ekki við
* tölvur og skrifstofutæki,			Þurfum að athuga betur þegar tækin verða endurnýjuð
* ísskápar (án KFK-efna, framleiddir eftir 1994) ¹ ,	X		

¹

KFK eru klór-flúor-kolefni. Slík efni leita hátt upp í andrúmsloftið og skemma ósonlag Jarðar en ósonlagið verndar Jörðina fyrir hættulegum útfjólubláum geilsum sólar.

* rafhlöður,	X		
* salernispappír,	X		
* eldhúspappír,	X		
* kaffisíur,	X		
2. Aðeins eru notaðar rafhlöður án kadmíum og kvikasilfurs t.d. alkaline eða NiMH rafhlöður.	X		
3. Gluggatjöld, og aðrir hlutir úr tauí, eru úr efni sem má þvo.	X		
4. Skriffæri og skrifstofuáhöld eru keypt af yfirvegum, helst;			
* ólakkaðir tréblýantar eða skrufblýantar,		X	
* vatnsleysanlegt túss á pappír og töflur,	X		
* vatnsleysanlegt lím,	X		
5. Forðast er að kaupa plasthluti sem innihalda PVC. Lögð er áhersla á að plastvörur séu úr plasti sem hægt er að endurvinnna (pólýester) eða brotnar niður í birtu (PP-plast)²;	X		
* plastpokar,	X		

² Plastefni eru mjög fjölbreytt. PVC myndar díoxín þegar það brotnar niður en díoxín er eitrad. Sumt plastefni er hægt að endurvinnna eins og það í gosflöskunum og annað efni er viðkvæmt fyrir höggum og brotnar niður í sólarljósi. Mjög oft vantar hráefnisheiti á umbúðir sem gerir umhverfishæf i innkaup erfið.

* límband, bókaplast,	X		
* plasthulstur, möppur,	X		
* glærur,			Á ekki við
* leir, kennaratyggjó.	X		Við búum sjálf til okkar leir
6. Öll sápa er notuð í hófi, á Íslandi er auðvelt að þvo úr heitu vatni.	X		Settir voru upp skamtara fyrir sápu og spritt
7. Notaðir eru örtrefjaklútar við hreingerningu.	X		
8. Forðast er að kaupa miklar umbúðir t.d. með því að kaupa inn í stórum einingum.	X		

Umgengni og nánasta umhverfi

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Enginn er á útiskóm inni.	X		
Áhersla er lögð á að hafa heilsusamlegt umhverfi innan húss t.d. góða loftræstingu.	X		
3. Öll hættuleg efni eru merkt á réttan hátt og geymd á öruggum stað (í ræstikompum, í náttúrustofu).	X		
4. Við bílastæðin eru skilti þar sem bílstjórar eru beðnir um að drepa á bílvél á meðan að beðið er (foreldrar, rútabílstjórar og flutningabílstjórar).	X		
5. Reglulega er farið um skólalóðina;	X		
* rusl tínt af lóðinni og því komið í viðeigandi förgun,	X		
* kannað hvort eitthvað er skemmt eða bilað og þá lagfært.	X		
6. Á skólalóð er ekki notað skordýra- eða plöntueitur.	X		
7. Leitast er við að hafa fjölbreytt umhverfi á skólalóð;	X		

* svæði með "landslagi" ekki síður en slétta velli,	X		
* haldið er í náttúrulegt umhverfi, grjót, gróður, vatn,	X		
* lögð er áhersla á að hafa sem fjölbreytilegastan gróður bæði tré og plöntur,	X		
* náttúrulegum plöntum úr nágrenninu er komið fyrir í viðeigandi umhverfi, þurrlendi, deiglendi, tjörn,		X	Á ekki við
* grasflötum er haldið óslegnum, a.m.k. að hluta svo að plöntur fái dreift fræjum,		X	
* nemendur taka þátt í að rækta matjurtir í skólagarði,		X	
* fuglar eru laðaðir að skólalóðinni t.d. með því að;			
* gefa þeim í vetrarhörkum,	X		Mætti samt vera oftar
* útbúa fyrir þá fuglahús,		X	Gæti verið hluti af útikennslunni
* rækta á lóðinni tré og runna ríkuleg af berjum.		X	
8. Nemendur eigna sér uppáhaldsstað.	X		Útikennsla - Skógarreitur
9. Nemendur "taka flag í fóstur".		X	
10. Skólinn tekur þátt í eða skipuleggur hreinsunardag hverfisins.	X		
11. Nemendur þekkja vernduð eða friðlýst svæði í nágrenninu og taka þátt í verkefnum þar.	X		Að hluta

Flutningar og ferðir

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Fólk er hvatt til að ganga/hjóla/koma í strætó í skólann;	X		
* nemendur,	X		
* kennarar og annað starfsfólk,	X		
* foreldrar.		X	
2. Þeir sem koma á bílum leitast við að samnýta bíla.		X	Á ekki við
3. Á skólalóðinni er aðstaða til að geyma hjól undir skyggni.		X	
4. Innkaup og vöruflutningar til skólans eru vel skipulagðir til að halda flutningum í lágmarki.	X		
5. Keyptar eru íslenskar vörur eins og mögulegt er.	X		
6. Forðast er að kaupa vörur/matvæli sem hafa verið fluttar inn frá fjarlægum löndum.	X		

Orka og vatn

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Gluggatjöld eru;			
* dregin frá þegar bjart er til að nýta dagsbirtuna,	X		
* en dregin fyrir þegar dimmt er og um nætur til einangrunar.	X		Um nætur til einangrunar
2. Notaðar eru sparperur í stað glópera.		X	
3. Dregið er úr lýsingu þar sem hægt er t.d. með að fækka perum í ljósastæðum í lofti.		X	
4. Ljós eru slökkt þar sem enginn er.	X		
5. Ljós eru slökkt þar sem dagsbirtan nægir.	X		
6. Skrifstofutæki skólans (t.d. tölvur og ljósritunarvélar) fara sjálfkrafa í orkusparandi stillingu þegar þau eru ekki í notkun.	X		
7. Slökkt er á tölvum og tækjum yfir nótt og í fríum.	X		
8. Lækkað er á ofnum og slökkt á loftræstingu í öllum fríum.	X		Yfir sumarið

9. Fylgst er reglulega með rafmagnsnotkun í skólanum.		X	Þurfum að athuga
10. Fylgst er reglulega með notkun á heitu vatni.		X	Þurfum að athuga
11. Fylgst er reglulega með notkun á köldu vatni.		X	Þurfum að athuga
12. Þvotta- og uppþvottavélar eru fylltar áður en þær þvo.	X		
13. Vatn er ekki látið renna að óþörfu og strax gert við leka krana.	X		
14. Ef endurnýja þarf klósett er keypt vatnssparandi klósett.	X		
15. Leitast er við að nýta vatn af þökum t.d. til að viðhalda tjörnum og votlendi á skólalóð.			Á ekki við

Kynning og menntun

	Já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Umhverfisstefna skólans er skýr og öllum aðgengileg.	X		
2. Nýir nemendur í skólanum eru strax fræddir um umhverfisstefnu skólans.	X		Allavega fljótlega eftir að þeir byrja
3. Foreldrar eru vel upplýstir um umhverfisstefnu skólans og minntir á hana við og við.	X		Þurfum samt að gera betur
4. Nýtt starfsfólk skólans fær strax kynningu á umhverfisstefnu skólans.		X	Þurfum að taka okkur á hér
5. Umhverfismennt er samþætt skólanámskrá skólans í;	X		
* 1. bekk,			
* 2. bekk,			
* 3. bekk,			
* 4. bekk,			
* 5. bekk,			

* 6. bekk,			
* 7. bekk,			
* 8. bekk,			
* 9. bekk,			
* 10. bekk.			
6. Nemendur fá markvissa útikennslu til að læra að þekkja og bera virðingu fyrir nánasta umhverfi skólans og hverfisins.	X		
7. Við slökkvara og rafmangstæki er fólk minnt á að slökkva.	X		
8. Í anddyri skólans er tafla þar sem hengdar eru upplýsingar og auglýsingar um umhverfismál.	X		þurfum að bæta
9. Nemendur læra um pappír (og önnur efni).			
* hvernig pappír er framleiddur	X		
* hvernig sé hægt að spara pappír	X		
* hvernig pappír er enduruninn	X		
10. Nemendur fá þjálfun og leiðsögn í almenningsíþróttum og útivist;			
* gönguferðum,	X		

* hjólreiðum,			Á ekki við
* ganga á skíðum			Á ekki við
* skauta (úti).			Á ekki við
11. Skólinn hvetur til sérstakra þemadaga í hverfinu, göngu-, hjólreiða-, útivistar- eða hreinsunardaga.	X		

Skrefin sjö að Grænfánanum

	já	nei	Athugasemd – áætlun um aðgerð
1. Í skólanum starfar umhverfisnefnd.	X		
2. Í skólanum hefur staða umhverfismála verið metin.	X		
3. Gerð hefur verið áætlun aðgerðir og markmið.	X		
4. Stöðugt eftirlit og endurmat er í gangi.	X		
5. Nemendur fá fræðslu um umhverfismál.	X		
6. Skólinn kynnir stefnu sína út á við og fær aðra með.	X		Þurfum að gera betur og er það í undirbúningi
7. Skólinn hefur sett sér umhverfissáttmála.	X		